

אמנם לענ"ד, ובקידושין לד, א ד"ה בא"ד אך הקשה; אתון דאורייתא כלל טו, וראה עוד דרך אמונה תרומות ב, יח ביאור ההלכה ד"ה והטמאה).

וְלֹא בְעֵרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמֵא, בין אם האדם טמא, ובין אם המעשר שני טמא (יבמות עג, ב). ודוקא מעשר שני טמא, אבל מעשר שני טהור ניתן להדלקת הנר (ר"ש שביעית ח, ב; רע"ב שם), ויש סוברים, שגם מעשר שני טהור אסור כמו טמא (שנות אליהו שם, ובביכורים ב, ב, וראה עוד ברעק"א שם).

וְכֶרֶת - כרת הוא וזרעו נכרת, מיתה בידי שמים עליו ולא על זרעו (רש"י; רבינו יונה בשערי תשובה ג, קז), ויש סוברים שהחילוק בגיל המיתה, שלדעת הבבלי כרת מת קודם גיל ששים, ומיתה בידי שמים מת קודם זמנו [והגמ' לא נקטה גיל], ולדעת הירושלמי (ביכורים ב, א) כרת מת קודם גיל חמישים, ומיתה בידי שמים קודם גיל ששים (תוס'. וראה הערות הגר"ש אלישיב מי חמור יותר).

עוד חמור הכרת ממיתה בידי שמים, שהכרת יענש לאחר המיתה, ואילו מיתה בידי שמים לאחר המיתה אין עליו כלום (רמב"ם בפיהמ"ש ורע"ב סנהדרין טו, ו), ובכרת אין חלק לעולם הבא (רמב"ם תשובה ח, א), ויש סוברים, שרק כרת שנאמר בו 'הכרת תכרת' אין לו חלק לעולם הבא (רמב"ן ויקרא יח, טו).

אָסוּר לְאוֹנָן - אונן הוא כל זמן שלא נקבר מתו (רש"י כאן, ובפסחים ז, ב ד"ה האונן, ובזבחים טו, ב ד"ה אונן; מאירי פסחים ז, א), ויש סוברים שגם לאחר הקבורה, משך כל יום הקבורה הוא אונן [לענין איסור אכילת קדשים, ולשאר דינים, עד הקבורה] (רמב"ן תורת האדם סוף שער ההספד, ענין מי שמתו מוטל לפניו, וראה ט"ז יו"ד שצח, ב, וטווי אבן חגיגה כא, א).

וְאִין עֲשֵׂה דוּחָה אֶת לֹא תַעֲשֶׂה וְעֵשָׂה, ואפילו אשה שאינה חייבת בעשה של יום טוב שהוא זמן גרמא, אינה מדליקה בשמן שריפה, ולא אמרינן יבוא עשה של שריפת קדשים וידחה לא תעשה של יום טוב, משום שהלא תעשה של יום טוב אלים בגלל העשה שיש עמו אף שאינה חייבת בעשה, ולכך אין עשה יכול לדחותו (תוס' קידושין לד, א ד"ה מעקה).

כִּן מְצִיחָה לְשֵׁרף אֶת הַתְּרוּמָה שֶׁנִּטְמָאתָ, ולא אמרה הגמ' טעם שאין מדליקים בשמן תרומה טמאה, כי יש מצוה בשריפתה, ואין עושים מצוות חבילות חבילות, שלא נאמר כלל זה אלא כאשר עושה שתי פעולות שונות [כגון השקאת שתי סוטות כאחת], ולא כאשר עושים פעולה אחת ומקיימים בה שתי מצוות (תפארת ישראל במשנתנו, בועז ב). או שדין אין עושים מצוות חבילות חבילות הוא רק כשיכול לקיימם בנפרד, שהוא דין לכתחילה [כמבואר בפסחים קב, ב], ומשנתנו כשאין לו אלא שמן זה (דרך אמונה תרומות ב, יד ביאור ההלכה ד"ה והטמאה).

ומצות שריפת תרומה טמאה היא מדרבנן, דדמיא לקודש, או משום שלא יבואו לידי תקלה לאוכלו (רש"י כאן, ולעיל כג, ב ד"ה שמצוה כתב רק הטעם של תקלה; תוס' כאן בפירוש ראשון), ולפ"ז אין דין בשריפה דוקא [מדאורייתא], אלא הוא הדין שאר ביעור (תוס' כאן בפירוש ראשון; רש"י פסחים מו, א ד"ה כיצד, שכתב שאפשר להאכילה לכלבים), ויש סוברים שהוא דאורייתא (תוס' כאן בפירוש שני; אמרי בינה א, דיני תרו"מ טז בדעת הרמב"ם יו"ט ג, ח; הערות הגר"ש אלישיב בדעת רש"י במש"כ 'דמיא לקודש').

וְאִמְרָה תוֹרָה בְּשַׁעַת בִּיעוּרָהּ תִּיהְיֶינָה מִמֶּנָּה, ואינו רק היתר, אלא שכך הוא קיום מצותה, ליהנות בשריפתה (פני יהושע לעיל כג, ב ד"ה